

Ministerul Agriculturii,
Dezvoltării Regionale
și Mediului

Agencia de
Dezvoltare Regională
Nord

Titlul proiectului

Elaborarea titlului unui proiect trebuie să fie:

- Clar
- Concis
- Reprezentativ

Un titlu bun:

- Evită ambiguitățile și exprimările vagi,
- Indică domeniul proiectului și sugerează obiectivul său
- Este concis și atractiv (Un titlu prea lung devine greu de reținut. Ideal, să fie sub 15 cuvinte)

Titlul proiectului

Exemple de titluri bine formulate:

„Extinderea și modernizarea infrastructurii de transport public pentru dezvoltarea urbană sustenabilă a orașului X”

„Dezvoltarea și extinderea rețelei de alimentare cu apă pentru creșterea calității vieții în microregiunea Y”

„Amenajarea unui traseu turistic integrat pentru promovarea patrimoniului local al raionului”

Exemple de titluri bine formulate:

„Drumuri mai bune pentru toți” → *Formulare prea generală și neprofesionistă*

„Construirea unui centru turistic” → *Lipsesc detalii despre locație, specificul turistic și obiectivele proiectului.*

„Un parc frumos pentru oameni” → *Formulare neprofesionistă și lipsită de detalii concrete.*

SUMAR:

Obiectivele proiectului

Obiectivul general: Situația generală îmbunătățită în urma implementării proiectului.

Obiectivele specifice: Un obiectiv specific este un rezultat scontat ce trebuie obținut în efortul de atingere a Obiectivului general, și implicit a rezolvării problemei. Obiectivele specifice e bine să fie SMART (Specific, măsurabil, abordabil, relevant, încadrat în timp)

Aplicant

Partenerul (Partenerii)

Grupul/ Grupurile-țintă

Beneficiarii finali

Produsele proiectului

Rezultatele estimate

Activitățile principale

Localizarea proiectului

Durata proiectului

Nr. luni

Bugetul proiectului, inclusiv

2. Descrierea proiectului

2.1 Relevanța și impactul regional al proiectului

Referiți-vă (max. 1/2 pagină) la:

2.1.1 Descrieți modul prin care proiectul se încadrează în obiectivele Programului și domeniul de intervenție.

Recomandări:

- Consultați GHIDUL DE APLICARE la apelul competitiv de selectarea proiectelor de dezvoltare regională (ediția – 2024), capitolul I și II.
- **De ce** considerați că proiectul Dvs poate contribui la realizarea unuia din obiectivele propuse de Program?

MODEL: Proiectul „....” se încadrează perfect în obiectivul „Creșterea competitivității și ocupării forței de muncă a regiunilor” prin îmbunătățirea mediului antreprenorial în regiune, contribuind la diversificarea infrastructurii de afaceri din regiune și crearea unui Centru antreprenorial regional în orașul

2.1.2 Descrieți modul prin care proiectul îndeplinește criteriile specifice domeniului de intervenție.

- Consultați GHIDUL DE APLICARE la apelul competitiv de selectarea proiectelor de dezvoltare regională (ediția – 2024), capitolul VII.
- **Cum** va îndeplini proiectul Dvs criteriile specifice domeniului de intervenție?

MODEL: Proiectul „....” se pliază perfect pe Măsura 1.1 de finanțare „Valorificarea infrastructurilor de afaceri” prin reabilitarea, modernizarea și conectarea la structura de acces și utilități publice.

2. Descrierea proiectului

2.1 Relevanța și impactul regional al proiectului

Referiți-vă (max. 1/2 pagină) la:

2.1.3 Descrieți modul în care proiectul se încadrează și contribuie la realizarea strategiei locale/raionale/reionale/naționale/ de dezvoltare, și se corelează cu alte proiecte finanțate din fondurile publice/private în regiune/raion.

Documentul relevant	Mod de relaționare
Titlul (titlurile) programului (programelor)	Modul de relaționare a proiectului ce face obiectul acestei cereri de finanțare cu programul (programele) menționat(e)
Strategia locală de dezvoltare a satului/orașului	
Strategia de dezvoltare a raionului	
POR Nord 2022 - 2024	
Strategii sectoriale: De ex. : Strategia de alimentare cu apă și sanitație (2014 – 2030)	
Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (În septembrie 2015, Republica Moldova, alături de 192 de state membre ale Națiunilor Unite, s-a angajat să implementeze Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, care reprezintă un plan comun pentru pace și prosperitate pentru oameni și planetă, în prezent și viitor)	
Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (SND)	

2. Descrierea proiectului

2.1 Relevanța și impactul regional al proiectului

Referiți-vă (max. 1/2 pagină) la:

2.1.4 Descrieți problemele adresate de proiect și impactul asupra dezvoltării regiunii.

Recomandări:

Pentru secțiunea 2.1.4 este esențial să redactați un text clar, bine structurat și susținut de date relevante.

Definirea clară a problemei

- Descrie problema principală pe care proiectul o abordează.
- Explică contextul actual și motivele pentru care această problemă necesită soluționare.
- Utilizează date statistice, studii de caz sau surse oficiale pentru a susține afirmațiile.

Exemplu:

„În regiunea X, rata șomajului a crescut cu 20% în ultimii trei ani, afectând în special tinerii cu vârste între 18 și 30 de ani. Lipsa oportunităților de angajare contribuie la migrarea forței de muncă și la scăderea nivelului de trai.”

„În regiunea X, doar 50% dintre gospodăriile sunt racordate la rețeaua de alimentare cu apă, iar sistemul de canalizare acoperă doar 30% din populație. În lipsa unei infrastructuri adecvate, locuitorii folosesc fântâni nesigure sanitar și sisteme individuale de gestionare a apelor uzate, ceea ce prezintă riscuri majore pentru sănătatea publică.”

2. Descrierea proiectului

2.1 Relevanța și impactul regional al proiectului

Referiți-vă (max. 1/2 pagină) la:

2.1.4 Descrieți problemele adresate de proiect și impactul asupra dezvoltării regiunii.

Recomandări:

Impactul negativ asupra regiunii - Descrie efectele problemei asupra comunității, economiei și mediului:

- **Sănătate publică:** Creșterea riscului de boli hidrice (hepatită A, dizenterie, gastroenterite).
- **Mediu:** Poluarea apelor subterane și a solului din cauza lipsei canalizării.
- **Economie:** Costuri ridicate pentru locuitori și administrație, dificultăți în atragerea investițiilor.
- **Educație și calitatea vieții:** Condiții precare în școli, gospodării și instituții publice.

Exemplu:

„Lipsa accesului la apă potabilă și canalizare afectează sănătatea populației, ducând la o creștere cu 30% (conform datelor Centrului de sănătate publică din) a cazurilor de afecțiuni gastrointestinale. Totodată, poluarea solului și a apei freatice compromise ecosistemele locale și limitează dezvoltarea agricolă. În plus, lipsa infrastructurii de bază descurajează investitorii și contribuie la migrarea populației active.”

2. Descrierea proiectului

2.1 Relevanța și impactul regional al proiectului

Referiți-vă (max. 1/2 pagină) la:

2.1.4 Descrieți problemele adresate de proiect și impactul asupra dezvoltării regiunii.

Recomandări:

Necesitatea unei intervenții urgente - explică de ce problema trebuie rezolvată **rapid** și care sunt riscurile dacă nu se intervine:

- Creșterea continuă a morbidității și a cheltuielilor medicale, reducerea calității vieții.
- Amenzi și sancțiuni din partea autorităților de mediu.
- Întârzierea dezvoltării economice a regiunii, etc

Exemplu:

„Dacă nu se implementează urgent un proiect de extindere a rețelei de apă și canalizare, comuna X riscă să fie sancționată pentru neconformitate cu normele UE, iar locuitorii vor continua să fie expuși unor riscuri sanitare semnificative. Investiția în infrastructură este esențială pentru îmbunătățirea calității vieții și atragerea de noi oportunități economice.”

2. Descrierea proiectului

2.1 Relevanța și impactul regional al proiectului

Referiți-vă (max. 1/2 pagină) la:

2.1.5 Descrieți avantajele proiectului și ale activităților propuse și impactul asupra dezvoltării regiunii.

Întrebare: Ce beneficii/schimbări pozitive poate aduce proiectul pentru comunitate, economie și mediu?

Recomandări:

Proiectul va aduce îmbunătățiri semnificative în mai multe domenii:

- **Sănătate publică îmbunătățită** – Accesul la apă potabilă de calitate va reduce incidența bolilor cauzate de consumul de apă contaminată.
- **Condiții de trai mai bune** – Locuitorii vor avea acces permanent la apă curată și la un sistem de canalizare eficient, ceea ce pe termen lung ar spori stoparea migrației din regiune.
- **Dezvoltare economică** – O infrastructură modernizată va atrage noi investiții și va sprijini afacerile locale.
- **Protecția mediului** – Reducerea poluării solului și a apelor subterane prin gestionarea corespunzătoare a apelor uzate.
- **Respectarea normelor europene** – Implementarea proiectului va aduce localitatea la standardele impuse de legislația UE privind apa și canalizarea.

2. Descrierea proiectului

2.2 Potențialii beneficiari (grupul-țintă) ai proiectului

Indicați (max. 300 cuvinte):

2.2.1 Descrieți grupul/grupurile țintă la care proiectul se adresează în mod direct sau indirect, inclusiv cu indicatori cuantificabili

Populația locală (beneficiari direcți)

- **Locuitorii din zonă** – Persoanele care vor avea acces la apă potabilă (cuantificat) de calitate și la un sistem de canalizare modernizat.
- **Gospodăriile neconectate** – Familiile care nu au acces la rețea (cuantificat) și folosesc surse nesigure de apă sau sisteme individuale ineficiente de gestionare a apelor uzate.
- **Persoanele vulnerabile** – Familiile cu venituri reduse, vârstnicii și copiii (cuantificat), care sunt mai expuși riscurilor sanitare cauzate de lipsa apei potabile și a canalizării.

Instituțiile publice

- **Școli, grădinițe și spitale (cuantificat)** – Accesul la apă curată și la un sistem de canalizare modernizat va îmbunătăți condițiile de igienă și siguranță sanitară.
- **Administrația locală** – Primăria și alte instituții publice vor beneficia de reducerea problemelor legate de sănătate publică și poluare.

Mediul de afaceri și sectorul economic

- **Întreprinderile locale (cuantificat)** – vor avea condiții mai bune pentru dezvoltare și extindere.
- **Fermierii și producătorii locali (cuantificat)** – Un sistem de apă eficient contribuie la dezvoltarea agriculturii și la creșterea productivității.
- **Investitorii (cuantificat, dacă e posibil)** – Un mediu cu infrastructură modernă este mai atractiv pentru noi afaceri.

2. Descrierea proiectului

2.3 Descrierea detaliată a activităților

Indicați (max. 5 pagini):

2.3.1 Descrieți în detaliu și în ordine cronologică activitățile care urmează a fi desfășurate în vederea obținerii rezultatelor scontate.

Descrierea activităților într-un proiect investițional de finanțare trebuie să fie CLARĂ, DETALIATĂ și LOGIC STRUCTURATĂ, pentru a demonstra fezabilitatea și impactul investiției:

Recomandări:

1. *Semnarea Contractului de finanțare;*
2. *Prezentarea Documentației tehnice în 3 (trei) exemplare (avizate conform Originalului)*
3. *Desemnarea Managerului de proiect și a Membrului Grupului de lucru pentru achiziții*
4. *Transferul cofinanțării pe contul proiectului a sumei financiare stipulate în Contractul de finanțare;*
5. *Organizarea achizițiilor publice;*
6. *Semnarea Contractelor de lucrări și servicii;*
7. *Montarea panourilor informative despre proiect în comunitate (confeționate de către ADR Nord);*
8. *Organizarea evenimentului de lansare a proiectului;*

2. Descrierea proiectului

2.3 Descrierea detaliată a activităților

Indicați (max. 5 pagini):

2.3.1 Descrieți în detaliu și în ordine cronologică activitățile care urmează a fi desfășurate în vederea obținerii rezultatelor scontate.

Descrierea activităților într-un proiect investițional de finanțare trebuie să fie CLARĂ, DETALIATĂ și LOGIC STRUCTURATĂ, pentru a demonstra fezabilitatea și impactul investiției:

Recomandări:

9. Efectuarea /Monitorizarea lucrărilor de construcție-montaj cu implicarea Managerului de proiect:

9.1

9.2 (Se includ cele mai importante grupuri de lucrări și indicatori)

10. Organizarea Recepției la terminarea lucrărilor;

11. Asigurarea vizibilității proiectului pe toată perioada implementării:

12.1

12.2

2. Descrierea proiectului

2.3 Descrierea detaliată a activităților

Indicați (max. 5 pagini):

2.3.2 Indicați în ce etapă este obținerea avizelor/ autorizațiilor necesare implementării proiectului și data estimată când pot fi obținute avizele/autorizațiile.

Recomandări:

- Divizați procesul de obținere a avizelor/ autorizațiilor necesare implementării proiectului în două etape:
 - Etapa de proiectare (Ce ați realizat deja și ce rezultat aveți?)
 - Etapa de implementare (Ce urmează să realizați odată cu finanțarea proiectului?)
- Descrieți inițial situația privind obținerea actelor permissive pentru proiectare (Certificat de urbanism pentru proiectare, Avize, etc) ca o activitatea realizată în scopul obținerii proiectului tehnic.
- Descrieți ce urmează să realizați în cazul când obțineți finanțarea și se semnează contractele necesare (Autorizația de construire, Declarația la INST, coordonările și avizările cu deținătorii de rețele ingineresti (dacă e cazul), avizări de la instituțiile: (Agenția Națională Sănătate Publică și Inspectoratul Ecologic de Stat), obținerea extraselor din Registrul bunurilor imobile (Cadastru) privind delimitarea terenurilor (dacă e cazul);

2. Descrierea proiectului

2.3 Descrierea detaliată a activităților

Indicați (max. 5 pagini):

2.3.3 Descrieți tipul echipamentului, în cazul în care proiectul prevede și achiziția acestuia.

Recomandări:

- Explicați clar componentele proiectului în dependență de specificul acestuia;
- În caz că proiectul prevede atât componenta „Construcții” cât și componenta „Inventar și echipament”, descrieți tipul și cantitățile acestora, dar și necesitățile acestora în atingerea obiectivelor proiectului.
- În caz că echipamentul este inclus în componenta „Construcții” (stații de epurare, pompare, tratare, etc) și reprezintă baza proiectului, descrieți succint tipul acestuia, cei mai importanți parametri, consultând proiectul tehnic.

2. Descrierea proiectului

2.4 Durata și planul de acțiuni

Durata proiectului va fi de luni:

Notă: Se ia în considerare durata de realizare a construcțiilor, consultată cu autorul de proiect și timpul necesare pentru alte etape „+”, „-”.

Recomandări:

- În planul de acțiuni nu vor fi indicate date calendaristice concrete;
- Activitățile vor fi doar numite, fără să se facă o descriere detaliată a lor.
- Planul de acțiuni trebuie să fie suficient de detaliat, oferind astfel informații clare cu privire la timpul/ durata implementării fiecărei activități reieșind din produsele și rezultatele preconizate a fi atinse în cadrul proiectului.
- Planul de acțiuni trebuie să fie elaborat în baza modelului propus.

[illegible]

3. Rezultate preconizate

3.1 Impatul preconizat asupra grupurilor-țintă/beneficiarilor

Indicați (max 200 de cuvinte) modalitatea în care proiectul va îmbunătăți situația grupurilor-țintă/beneficiarilor

Recomandări:

- Ce soluții oferă proiectul pentru a îmbunătăți situația grupului-țintă?
- Ce servicii, resurse sau facilități vor fi puse la dispoziție?
- Care sunt efectele imediate ale proiectului asupra beneficiarilor?
- Ce schimbări pozitive vor apărea pe termen lung?
- Cum se va măsura îmbunătățirea situației beneficiarilor?

Exemple: creșterea gradului de angajare, îmbunătățirea accesului la servicii, reducerea unui anumit risc, etc.

3. Rezultate preconizate

3.2 Rezultate și Produse

Notă: Indicatorii de rezultat și produs trebuie să corespundă cu cei indicați în Regulament!

Indicatorii proiectului	Valoarea indicatorului la Începutul implementării proiectului	Valoarea indicatorului la finalul implementării proiectului
Indicatori de rezultat		
Ex: Populația deservită (Nr locuitori)		
Ex: Localități ce au acces la sistemul de AAP construit/reabilitat (Nr localități)		
Indicator de produs		
Ex: Rețele de apeduct construite/reabilitate (km)		
Ex: Atracții turistice amenajate (Nr.)		

3.3 Efectele multiplicatoare

(max. 300 cuvinte)

Descrieți posibilitățile de aplicare a rezultatelor proiectului, răspunzând la următoarele întrebări:

- Proiectul poate fi aplicat pe o arie geografică mai mare din regiune? Descrieți.
- Rezultatele proiectului pot declanșa un nou gen de activitate, care, să aibă, un impact benefic asupra dezvoltării regiunii? Descrieți.

Recomandări:

- Cum proiectul creează valoare adăugată în lanțul economic sau social pe termen lung?
- Menționați dacă proiectul poate genera noi oportunități economice, creștere a veniturilor, etc.
- Poate duce proiectul la creare de locuri de muncă directe și indirecte?
- Poate contribui proiectul la atracția altor investiții în regiune?

3.4 Sustenabilitatea proiectului

(max. 300 cuvinte)

- Descrieți modalitatea de asigurare cu resursele necesare bunei funcționări a proiectului după finalizarea lui, descrieți capacitatea de operare și de întreținere a investiției după finalizare.
- Nivelul instituțional. Enunțați ce structuri sunt sau vor fi create pentru a asigura desfășurarea activităților după finalizarea proiectului?
- Descrieți cooperările stabilite în vederea implementării proiectului.
- Completați Planul cu Acțiuni pentru asigurarea Durabilității Indicați în mod prioritar modul în care proiectul îndeplinește criteriile specifice aferente domeniului de intervenție.

3.5 Impactul asupra mediului

- *Descrieți etapele parcurse și cele necesare de realizat în vederea conformării cu normativele de mediu legale.*

3.6 Informare și vizibilitate

(maximum 1/2 pagini)

- Indicați măsurile întreprinse pentru informarea și mobilizarea comunității.
- Precizați măsurile pe care le veți lua pentru a asigura vizibilitatea proiectului, inclusiv în perioada post implementare.

Recomandări:

- Asigurați finanțatorul că veți respecta cerințele de comunicare speciale;

Exemple:

Proiectul („denumire proiect”) este realizat de Guvernul Republicii Moldova, prin Agenția de Dezvoltare Regională Nord, din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală.

Valoarea totală a proiectului constituie XY mil. lei, din care XY mil. lei – alocate din sursele FNDRL și XY mil. lei – cofinanțarea Primăriei XY.

- Descrieți clar cele mai accesibile strategii pentru asigurarea vizibilității unui proiect investițional;

Exemple: promovarea online și digitală, Social media (Facebook, LinkedIn, Instagram, YouTube, etc.) – postări periodice despre etapele proiectului, beneficiile sale și impactul asupra comunității, colaborare cu mass-media locală/regională, organizarea de evenimente și activități publice, etc.

Anexe Cerere de finanțare (IV)

Bugetul proiectului pe activități

Activități	Cheltuieli	Unități	Nr. de unități	Cost unitar (în lei)	Costuri (în lei)	Pondere în total buget (%)	Perioada de implementare

Anexe Cerere de finanțare (V)

Bugetul proiectului pe categorii de costuri

Cheltuieli	Unitate	Număr de unități	Cost unitar (în lei)	Costuri (în lei)	Inclusiv din contul:		
					FNDR	Contrib. proprie	Alte surse
1. Lucrări de construcții							
1.1							
1.2							
...							
2. Servicii							
2.1							
2.2							
...							
3. Echipament și inventar							
3.1							
3.2							
...							
Total costuri ale proiectului							

Aplicantul (Identitatea)

Denumirea juridică completă:	
Adresa juridică:	
Numărul de telefon: codul orașului + numărul	
Numărul de fax: codul orașului + numărul	
Adresa electronică:	
Pagina web:	
Persoana de contact implicată în proiect:	
Adresa electronică a persoanei de contact:	

Anexe Cerere de finanțare

Riscurile proiectului:

Nr.	Descrierea riscului	Categoria	Impact (de la 1- semnificativ până la 4- nesemnificativ)	Probabilitatea (de la 1- semnificativ până la 4- nesemnificativ)	Măsuri de atenuare a riscurilor
Rezultat 1					
Rezultat 2					
Rezultat 3					

- Plan de acțiuni privind asigurarea durabilității proiectului

[illegible]

Documentele de suport și confirmative

Extrasul din registrul de stat al persoanelor juridice

Extras din registrul cadastral al bunurilor imobile (care va confirma dreptul de proprietate asupra terenurilor / clădirilor sau a infrastructurii)

Acordul de mediu (pentru proiectele care cad sub incidența legii Nr. 86 din 29-05-2014 privind evaluarea impactului asupra mediului)

Avizul Expertizei Ecologice de Stat (Pentru proiectele care cad sub incidența legii Nr. 851 din 29-05-1996 privind expertiza ecologică)

Proiectul tehnic și materialele grafice, schițele, desenele tehnice (planul situațional, planul general, planurile arhitecturale);

Documentele de suport și confirmative

Raportul de verificare al proiectului emis de către Serviciul de Stat pentru Verificare și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor a MEI sau verificatori privați;

Documentația de deviz: devizul general (Formularul 9, conform CPL 01.01.2001); devizul local (Formularul 3 și Formularul 7, conform CPL 01.01.2001); catalog de prețuri unitare pentru obiect (Formularul 5 conform CPL 01.01.2001);

Caiet de sarcini pentru desfășurarea licitației publice inclusiv specificațiile tehnice;

Specificațiile tehnice a bunurilor și echipamentelor planificate conform cererii de finanțare (altele decât cele incluse în proiectul tehnic)

Certificat de urbanism;

Studiul de fezabilitate pentru proiectele de investiții care includ lucrări ale căror valoare este mai mare de 5 milioane lei.

Ministerul Agriculturii,
Dezvoltării Regionale
și Mediului

Agenția de
Dezvoltare Regională
Nord

Mulțumim pentru atenție!